

POVRATAK U BUDUĆNOST (Ili kako je veće uglavnom i bolje...)

Zaista sam prilično umorna od sindikalno superhikovskog kukanja nad teškom nam sudbinom koja se ogleda u propadanju nekadašnjih giganta kao što su *Konjuh*, *Krivaja*, *Unisove* fabrike, *Agrokomerca* i tako dalje i tako veće. Stalno se, onako politikanski, a neki bi s pravom rekli i seljački, protura teza da su, birvaktile, Drugovi bili super uspješni, a ovi sadašnji, k'o biva, nemaju pojma pa su sve upropastili... I ne znam zaista ko je u tom lancu gori, odnosno neobrazovaniji i bezobrazniji. Superhikovci, od kojih većina nikada u životu nije zaradila ni marku, niti podijelila ijednu plaću, menadžeri tih propalih firmi ili novinari koji, s obzirom da uglavnom nemaju pojma o čemu se radi, nekritički prenose izjave ovih dviju prvospomenutih kategorija. Tako možete pročitati da "po ocjenama finansijskih stručnjaka za oporavak *Konjuha* treba tričavih 6.000.000 KM" i tako dalje i tome slično. Makar zvučalo pomalo i pretenciozno, evo mog skromnog doprinosa razumijevanju gore pomenutih stvari. Dakle:

1. Svi gore pomenuti "giganti" nastali su unutar SFRJ koja je imala, u trenutku kad smo je bratstveno i baš onako jedinstveno rasturili, cca 22 miliona potrošača
2. Tih 22 miliona potrošača pripadalo je tržištu koje je bilo skoro pa hermetički zatvoreno i zaštićeno, bilo direktnom zabranom uvoza (niste npr. mogli uvesti bakar mimo Bora ni da vam je Tito bio otac..), bilo carinama od kojih je sve prolazila volja za uvozom

3. Svi "giganti" koji su bili veelik izvoznici, izvozili su po dampinškim cijenama (pa se npr. *Energoinvestov* prekidač od 110 kV prodavao po 18- ak hiljada dolara što nije, po zvaničnom kursu, moglo pokriti ni troškove proizvodnje. Razliku do realnih 25.000 dolara pokrivali su, između ostalih, i konzumenti *Klasovih* proizvoda kroz cijenu hljeba koja je bila uvećana zbog štucunga, odnosno prodaje tzv. zelenih dolara *Klasu* koji su mu bili neophodni za uvoz pšenice..

4. Na vlasti u nekim arapskim petrodžavama bili su doživotni predsjednici koji su bili, koje li sreće, dobri prijatelji našeg doživotnog Predsjednika, pa se npr. *Fabrika cinčane konstrukcije* u Doboju napravila namjenski i prije nego je izašao tender za javnu rasvjetu puta Basra-Bagdad...

5. A i bio je hladni rat. E, taj nam je bio brat, jer smo lijepo kupovali tehnologiju pod embargom na zapadu, malo je prepakivali i prosljeđivali dalje na istok. Šifra - sjetite se *TAT-a*, a Boga mi i *Irisa*..

Svega toga, dragi moji, na našu veliku žalost više nema. Sve se nekako "pokupilo". Od države pa nadalje. A ako vam kažu da je to napredak, ne vjerujte im.

Jer, kao što rekoh na početku, veće je ipak i bolje. Pa nek' priča ko šta hoće... **B**

Aida Delić,
glavna i odgovorna urednica